

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till omsorgsnämnden

Datum:
2021-12-03

Diarienummer:
OSN-2021-00652

Handläggare:
Jessica Dahl, Magnus Hjort

Verksamhetsplan och budget 2022–2024

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden beslutar

1. **att** fastställa verksamhetsplan för 2022 med plan för 2023–2024,
2. **att** fastställa uppföljningsplan för 2022,
3. **att** fastställa budget för 2022, samt
4. **att** överlämna dessa till kommunstyrelsen.

Ärendet

Omsorgsnämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur omsorgsnämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2022 med plan för 2023–2024.

Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, per augusti och årsbokslut. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sitt verksamhetsområde. Vård- och omsorgsförvaltningen ansvarar för att omsätta planen i praktisk handling. Alla aktiviteter som genomförs och som är relaterade till nämndens åtgärder kommer att sammanställas och redovisas i samband med delårsuppföljning per augusti 2022.

I samband med omsorgsnämndens beslut om verksamhetsplan och budget beslutas även interkontrollplan för 2022.

Beredning

Ärendet har beretts av tjänstepersoner på vård- och omsorgsförvaltningen i samarbete med förvaltningsledning. Samarbete har även skett med tjänstepersoner på berörda förvaltningar utifrån gemensamma uppdrag i Mål och budget.

Föredragning

Kommunfullmäktige beslutade den 9 oktober 2021 om det övergripande styrdokumentet Mål och budget 2022 med plan för 2023–2024. Utifrån denna arbetar nämnden i 14 uppdrag, varav åtta uppdrag är kommungemensamma och sex uppdrag är direkt riktade till omsorgsnämnden.

Nämndens 26 åtgärder och två nämndmål synliggör satsningar och prioriteringar inom nämndens ansvarsområde under planperioden.

Alla aktiviteter som genomförs och som är relaterade till nämndens åtgärder kommer att sammanställas och redovisas på nämndsammanträde i samband med delårsuppföljning per augusti 2022.

Beslutad budgetram 2022 för omsorgsnämnden är 1 841 mnkr (1 771 mnkr 2021) vilket innebär att nämnden får 70 mnkr mer netto i kommunbidrag (budgetram) mot i år (+ 4 %). Nämndens effektiviseringskrav för 2022 är 1 procent för den del som inte är LSS-verksamhet. Utöver budgetramen har nämnden också för 2022 möjlighet att nyttja en rad statsbidrag däribland ”Säkerställa en god vård och omsorg om äldre personer” om c a 7 mnkr. Detta statsbidrag ingick i nämndens budgetram för 2021 men är exkluderat från budgetramen för 2022.

Ekonomiska konsekvenser

Omsorgsnämndens budget 2022 utgör ramen för nämndens verksamhet och ekonomi för året. Genomförandet av de flesta åtgärder i verksamhetsplanen kan få ekonomiska konsekvenser för nämnden. Det kan exempelvis handla om kostnadseffektiviseringar eller ökade kostnader i form av arbetstid för åtgärdernas genomförande. Verksamhetsplanen är treårig vilket innebär att åtgärderna ska genomföras under en treårsperiod och inom ramen för nämndens budget under denna period.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 3 december 2021.
- Bilaga, Verksamhetsplan och budget 2022–2024 inklusive budget 2022 och uppföljningsplan 2022.

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Aktiverande styrdokument

Beslutsfattare:
Omsorgsnämnden

Dokumentansvarig:
Jessica Dahl, Evelyn Widenfalk Ehlin, Magnus Hjort

Datum:
2021-12-03

Diarienummer:
OSN-2021-00652

Verksamhetsplan och budget 2022–2024

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Innehåll

Nämndens uppdrag.....	3
Politisk plattform	3
Omvärld och förutsättningar.....	4
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget	6
Begrepp som används i verksamhetsplanen	6
Inriktningsmål	7
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.....	7
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i	9
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande	10
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet	11
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete.....	12
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6 Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.....	14
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7 Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet	15
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället.....	18
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9 Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.....	19
Budget 2022	22
Nämndens driftbudget.....	23
Nämndens investeringar.....	24
Bilaga 1 Styrdokument	25
Bilaga 2 Uppföljningsplan	26
Inledning.....	26
Nämndens uppföljning	26

Inledning

Nämndens uppdrag

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen (SoL) i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar även för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Omsorgsnämndens hälso- och sjukvårdsansvar avser personer som fyllt 17 år och inträder där vårdbehovet uppgår till mer än 14 dagar.

Politisk plattform

Vård- och omsorgssektorn i Sverige står inför en rad välfärdsutmaningar. För att möta dessa utmaningar krävs ett utvecklingsarbete utifrån väl avvägda prioriteringar så att individens behov säkras, speciellt utifrån att omsorgsnämndens insatser vänder sig till personer med funktionsnedsättningar där behoven inte är homogena.

För att hantera dessa utmaningar har nämnden tagit fram en plan för välfärdsutveckling där tre utvecklingsområden har prioriterats; *Att leva med full delaktighet och inflytande, Ett hållbart arbetsliv, ledarskap och medledarskap och Utveckling i en digital tid.*

Att leva med full delaktighet och inflytande

Vård och omsorg ska ges på lika villkor och med respekt för alla människors lika värde och utifrån den enskilda människans värdighet. Den enskildes motivation ska vara utgångspunkten för utformningen av alla insatser som erbjuds. Utveckling av vården och omsorgen ska ske tillsammans med brukare. Personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet till arbete, sysselsättning och ett socialt deltagande. Fler olika boendelösningar och nya boendeformer behöver utvecklas som motsvarar behov av olika slag.

En jämlik och patientsäker hälso- och sjukvård ska erbjudas oavsett funktionsnedsättning, ålder eller boendeform. Hälso- och sjukvården ska bygga på samskapande och tillit där patienter och anhöriga involveras som jämlika partners och experter.

Samverkan ska utvecklas inom den kommunala organisationen, med andra huvudmän, civilsamhället och externa aktörer för att möjliggöra för personer med funktionsnedsättning i kommunen att kunna leva ett så aktivt och självständigt liv som möjligt. Nämnden ska även utveckla samverkan med Region Uppsala så att en samordnad vård- och stödverksamhet finns, som ökar individens hälsa och välbefinnande.

Ett hållbart arbetsliv, ledarskap och medledarskap

Förutsättningar ska skapas så att nämnden bättre tar tillvara kraften i medarbetarskapet så att alla har möjlighet att påverka och driva nämndens verksamheter framåt. Omsorgsnämnden ska säkerställa att trygga arbetsförhållanden erbjuds och fokus ska vara att rekrytera, behålla och utveckla medarbetare utifrån individuella kompetensutvecklingsplaner.

Omsorgsnämnden ska ge förutsättningar för chefer och ledare att vara tydliga arbetsgivarföreträdare, som kan utveckla och stödja ett aktivt medledarskap där medarbetarnas kompetens, erfarenhet och idéer tillvaratas. Ledarskapet ska präglas av tillit till medarbetarens förmåga att ge stöd och handlingsutrymme baserat på kunskap.

Medarbetarens grundläggande kompetensen inom vård och omsorg ska stärkas och specialistkompetens ska möjliggöras.

Utveckling i en digital tid

Digital transformation syftar på de verksamhetsförbättringar som är möjliga att genomföra med stöd av digital utveckling. Det kan handla om digitalisering av information och kommunikation för att få större spridning och räckvidd och att möjliggöra automatisering av processer och flöden.

Omsorgsnämnden ska ge förutsättningar för att nyttja digitaliseringens fulla potential, minska digitalt utanförskap hos personer med funktionsnedsättning och utöka e-tjänster för brukare för ökad delaktighet och inflytande.

Medarbetarnas digitala baskompetens ska höjas och användandet av e-tjänster och välfärdsteknik ska öka. Nämnden ska också öka automatisering (robotisering) inom administration.

Brukare, brukarorganisationer, fackliga organisationer, externa leverantörer, civilsamhälle, näringsliv, akademien, Region Uppsala och förtroendevalda behöver samarbeta och samverka för att främja innovation i takt med den framväxande tekniken.

Omvärld och förutsättningar

Befolkningsutveckling och förändrade behov

Enligt Statistiska centralbyråns befolkningsframskrivning kommer invånarantalet i Sverige vara drygt 11 miljoner år 2030 och 13 miljoner år 2070. Antalet äldre personer ökar mest och år 2070 beräknas var fjärde invånare i Sverige vara över 65 år.

Behoven hos målgruppen personer med funktionsnedsättning förändras. Yngre efterfrågar andra insatser, antalet personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar med behov av stöd ökar och allt fler har en komplex problematik med exempelvis inslag av både psykisk sjukdom och missbruk.

Det är inte bara demografin och en förändrad målgrupp som sätter ökad press på ekonomi och kvalitet, utan även medborgarnas ökade förväntningar att hitta information som förväntas vara enkel och användarvänlig.

För att klara framtida välfärdsutmaningar som urbanisering, globalisering, pensionsavgångar, miljöpåverkan och kompetensförsörjning behövs nya innovativa arbetsätt och en djupare förståelse för vad som skapar värde för medborgarna.

Psykisk hälsa

Personer med funktionsnedsättning uppger att de har en sämre hälsa än övrig befolkning. Deras förutsättningar för en god hälsa är ofta sämre, bland annat på grund av svagt inflytande, ekonomisk otrygghet och brist på tillgänglighet. En person kan också ha ökad sårbarhet för ohälsa på grund av sin funktionsnedsättning.

Den sämre hälsan hos personer med funktionsnedsättning kan förbättras genom stöd och insatser från samhället. Folkhälsomyndigheten framhåller vissa strategier, bland andra att förbättra de ekonomiska villkoren genom ökad möjlighet för personer med funktionsnedsättning att delta på arbetsmarknaden, uppmuntra och ge stöd för fysisk aktivitet och socialt deltagande och förebyggande arbete mot kränkande bemötande.

Under coronapandemin har personer med funktionsnedsättning drabbats av samma konsekvenser som den övriga befolkningen, i form av restriktioner och fysisk distansering. Det har i vissa fall resulterat i isolering och ensamhet.

Samtidigt har nedstängningen av dagliga verksamheter och träffpunktsverksamheter ytterligare ökat isoleringen hos dessa personer, som redan före pandemin ofta hade begränsade sociala kontakter.

Vissa av pandemins konsekvenser torde vara relativt övergående, till exempel restriktioner. Andra konsekvenser som troligen blir mer långvariga är:

- Kvarhängande psykisk ohälsa och sämre mående, i synnerhet för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Risken förstärks av att den psykiska ohälsan i gruppen redan är hög.
- Negativa konsekvenser för anhöriga som gett ökat stöd till närstående till personer med funktionsnedsättning, både när det gäller hälsa och ekonomi.
- Minskad tillgång till stöd under en längre tid. Det beror framförallt på den "stödskuld" som uppstått till följd av att ett högt antal nya beslut har dröjt i verkställighet under pandemin.

Orsakerna till den psykiska ohälsan hos personer med funktionsnedsättning är således komplexa och kräver nya lösningar. Alla aktörer behöver arbeta tillsammans för att utveckla insatser som främjar psykisk hälsa.

Digital transformation och innovation

Digital transformation och innovativa lösningar kan ge stora möjligheter till självständighet, delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning. Den kan även ge goda möjligheter till utveckling av de vård- och omsorgsinsatser som erbjuds, så att de bättre stämmer överens med den enskildes behov och önskemål.

Den digitala utvecklingen bidrar till nya sätt att leva, både i arbetet och på fritiden. Människors vardagssysslor och sociala umgänge sker alltmer med hjälp av den digitala tekniken. Tekniken skapar nya marknads- och mötesplatser och ger en ökad frihet att vara verksam i och interagera oberoende av tid och rum. Samtidigt

finns risk för ett digitalt utanförskap om inte alternativ finns för de kommuninvånare som inte kan eller aktivt väljer att inte ta del av ny teknik. Att vara digitalt exkluderad ger sämre förutsättningar för att leva ett bra liv.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Omsorgsnämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur omsorgsnämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2022 med plan för 2023–2024.

Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, per augusti och årsbokslut. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sitt verksamhetsområde. Vård- och omsorgsförvaltningen ansvarar för att omsätta planen i praktisk handling. Alla aktiviteter som genomförs och som är relaterade till nämndens åtgärder kommer att sammanställas och redovisas på nämndsammanträde i samband med delårsuppföljning per augusti 2022.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Begrepp	Beskrivning
Inriktningsmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Nämnden konkretiserar inriktningsmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med grunduppdrag, nämndmål, strategier, åtgärder och indikatorer.
Uppdrag	Uppdrag som ges till nämnden genom kommunfullmäktiges Mål och budget eller genom beslut som fattas under året av kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelsen. Nämnden fram åtgärder och vid behov strategier för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen.
Grunduppdrag	Nämndens grunduppdrag enligt reglementet. Utvecklingen av grunduppdraget beskrivs med nämndmål med åtgärder och/eller indikatorer.
Nämndmål	Nämnden kan för att bidra till måluppfyllelse konkretisera inriktningsmålen genom att formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder. Under inriktningsmål 9 finns kommungemensamma obligatoriska nämndmål inom arbetsmiljö och ledar-/medarbetarskap.
Budget	Nämndens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi redovisar budgeten separat för de båda verksamhetsformerna.
Strategi	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2022 – 2024 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.
Åtgärd	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina nämndmål och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi behöver det framgå om åtgärden gäller båda verksamhetsformerna eller enbart den ena eller andra.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i, eller kan kopplas till genomförandet av, ett befintligt styrdokument (till exempel program eller handlingsplan).
Fokusområden	Det politiska styrets övergripande prioriteringar för planperioden som har tagits fram utifrån aktuell trend- och omvärldsanalys.

Inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Uppdrag 1: Genomföra en årlig kartläggning av hur nämndernas och bolagsstyrelsernas resurser kommer män och kvinnor tillgodo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Genomför kartläggningar av resursfördelning, analysera och föreslå åtgärder för likvärdig resursfördelning.	De nationella jämställdhetspolitiska målen.	Jämställd och likvärdig resursfördelning.

Tabell 1. Nämndens åtgärder till uppdrag: Genomföra en årlig kartläggning av hur nämndernas och bolagsstyrelsernas resurser kommer män och kvinnor tillgodo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet.

Uppdrag 2: Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Omsorgsnämnden samarbetar med Uppsala kommuns upphandlingsenhet för att kvalitetssäkra och kontinuerligt utveckla upphandlingsprocessen. Det strategiska arbetet ska leda till att sociala krav, miljökrav och ekonomi- och kvalitetskrav ställs för att ge en hållbar utveckling av nämndens verksamheter, oavsett driftsform.

Nämnden utvecklar metoden för avtalsuppföljning. Utvecklingen innefattar, förutom översyn av samverkansprocesser, även utveckling av kravställandet i kommande upphandlingar utifrån analyser av uppföljningsresultat.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Stärk förutsättningarna för tillitsbaserad dialog i upphandling, uppdrag och uppföljning av interna och externa verksamheter.	Upphandlingspolicyn Riktlinje för kontroll och uppföljning för kommunalt finansierad verksamhet.	En tillitsbaserad och likvärdig vård och omsorg.

Tabell 2. Nämndens åtgärder till uppdrag: Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Uppdrag 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Vården och omsorgen står inför omfattande utmaningar bland annat kopplat till kompetensförsörjning och ökade krav på offentlig service, exempelvis e-tjänster. Införande av digital välfärdsteknik och innovativa lösningar är nycklar för att möta dessa utmaningar.

I omsorgsnämndens verksamheter ska den digitala baskompetensen höjas och takten på införandet av e-tjänster och välfärdsteknik öka. Hållbara digitala arbetssätt ska utvecklas i syfte att underlätta för brukare i vardagen och för att

säkerställa att personella resurser används där de bäst behövs. Nämnden ska också öka automatisering (robotisering) inom administration.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Skapa förutsättningar för innovation och digital utveckling i nämndens verksamheter och öka användandet av välfärdsteknik.	Policy för digital transformation. Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.	Bibehållen hög kvalitet i insatser och effektivt resursutnyttjande.

Tabell 3. Nämndens åtgärder till uppdrag: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Nämndmål 1: Skapa en god ekonomisk hushållning genom ansvarsfull resursanvändning och en jämlik fördelning av nämndens resurser.

Omsorgsnämndens ska arbeta med en ekonomisk hushållning i syfte att stärka Uppsala kommuns finansiella ställning både på lång och kort sikt. Analys- och strategiarbete ska leda till en effektivare hantering och bättre koordinering av de faktorer som påverkar nämndens förmåga till måluppfyllelse.

De effektiviseringsåtgärder och utvecklingsarbeten som genomförs ska ge en ökad kostnadskontroll och skapa resursutrymme för att utveckla insatserna till personer med funktionsnedsättning.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Framarbeta en intern resursfördelningsmodell	Finanspolicy för Uppsala kommunkoncern.	En mer effektiv resursfördelning och en effektiv ekonomistyrning.

Tabell 4. Nämndens åtgärder till nämndmål: Skapa en god ekonomisk hushållning genom ansvarsfull resursanvändning och en jämlik fördelning av nämndens resurser.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2

Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Uppdrag 5: Vässa kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Människors upplevda trygghet och säkerhet handlar ytterst om den enskildes tillit till samhälle och medmänniskor, sociala förankring och delaktighet. Insatser för att bekämpa kriminalitet ska kombineras med förebyggande åtgärder. Nämndens resurser ska användas rätt och rättssäkert.

Tidiga och riktade åtgärder för barn, ungdomar och familjer kan ge goda resultat, såväl vad det gäller utveckling av riskfyllda beteendemönster i tidig ålder som senare faktiskt kriminalitet. Ett förebyggande arbete leder till en minskad oro hos individen och samhällsekonomiska kostnader minskas.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla arbetet för att upptäcka leverantörer som bryter mot lagen och medvetet försöker missbruka välfärdssystemet för ekonomisk vinning.	Fokusområde: Trygghet	Motverka att aktörer medvetet försöker missbruka nämndens medel för egen vinning. Att den enskilde får de insatser som den är beviljad.
Vidta förebyggande åtgärder för att motverka att personer utvecklar ett risk- eller missbruk.	Verksamhetsplan HSVÖ Uppsala 2022 Fokusområde: Trygghet	Färre ungdomar utvecklar ett missbruk och hamnar i ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Tabell 5. Nämndens åtgärder till uppdrag: Vässa kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Uppdrag 9: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050.

Omsorgsnämndens miljö- och klimatarbete utgår från kommunens miljö- och klimatprogram och etappmålen i detta program. Inom omsorgsnämndens verksamheter ska kunskapen om återanvändning och återvinning stärkas och användandet av miljöfarliga produkter och fossilbränsle ska minska.

Omsorgsnämnden följer utfasningen av fossilbränsle och fossila plastprodukter genom antagna indikatorer. Dessa följs upp på årsbasis och redovisas i årsbokslutet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Minska användandet av miljöfarliga produkter och fossilbränsle inom nämndens verksamheter.	Miljö- och klimatprogram 2014–2023. Fokusområde. Fossilfritt 2030.	Ökad takt i klimatomställningen.

Tabell 6. Nämndens åtgärder till uppdrag: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050.

Indikatorer

Nedanstående indikatorer berör omsorgsnämnden och är hämtade från Mål och budget 2022 med plan för 2023–2024.

Indikator	2019	2020	2021	Mål	Jämförvärde	Källa
Andel fossilfritt drivmedel (av totala mängden drivmedel)	69	77		100	-	
Kvinnor	-	-		-	-	
Män	-	-		-	-	
Andel inköpt ekologiskt producerade livsmedel i egen regi	24	24		100	-	
Kvinnor	-	-		-	-	
Män	-	-		-	-	
Klimatpåverkan av fem utvalda plastprodukter (kg CO2).		27287		minska	-	
Kvinnor	-	-		-	-	
Män	-	-		-	-	

Tabell 7. Nämndens indikatorer till uppdrag: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Uppdrag 11: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Möjliggör fler anställningar via extratjänster.	Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik.	Fler nyanlända i sysselsättning inom vård och omsorg.

Tabell 8: Nämndens åtgärder till uppdrag: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap.

Uppdrag 12: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

I Uppsala län samverkar kommunerna och Region Uppsala, bland annat kring psykisk hälsa, inom ramen för den regionala samverkansstrukturen hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO). I HSVO förs dialog och aktiv samverkan på politisk och tjänsteledningsnivå med representanter för alla länets kommuner samt Region Uppsala.

I *Strategi för närvårdssamverkan 2021–2023*, en överenskommelse som tagits fram i samarbete mellan Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län, finns fokusområden för den gemensamma utvecklingen och planeringen av arbetet med hälsa, stöd, vård och omsorg i länet. Insatser för psykisk hälsa är ett prioriterat område i närvårdsstrategin.

Utifrån strategin pågår utveckling av ett långsiktigt och tvärsektorielt suicidpreventivt arbete. Suicidpreventiva ombud finns på förvaltningen, vars syfte är att bidra med kunskap och ge stöd och hjälp i de suicidpreventiva arbetet till övriga medarbetare.

Exempel på andra pågående satsningar är *Implementering av insatser för full delaktighet*, *Projekt för att förebygga och minska utmanande beteenden*, *Brukarinflytande inom socialpsykiatrin* och *Tidiga förebyggande insatser för barn och unga*.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Implementera kommunens suicidpreventiva arbete i enlighet med Vägledningen till suicidpreventivt arbete inom Uppsala läns kommuner.	Vägledning för Uppsala läns kommuner kring suicidpreventivt arbete.	Medarbetare har kompetens att förebygga och förhindra suicid och suicidförsök.
Genomför kompetenshöjande åtgärder för att öka medarbetares kunskap om våld och andra övergrepp.	Program mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer. Handlingsplan för mänskliga rättigheter.	Medarbetarna har kompetens att upptäcka, förhindra och, vid uppkomna fall, hantera situationer knutna till hot och våld.

Tabell 9. Nämndens åtgärder till uppdrag: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Uppdrag 14: Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter.

För att öka den enskildes möjlighet att, utifrån sin förmåga, närma sig arbetsmarknaden, studier eller andra kompetenshöjande insatser ska möjligheten till arbete och sysselsättning för personer med funktionsnedsättning förbättras.

Satsningar för att möjliggöra att personer med funktionsnedsättning kan få ett arbete eller en sysselsättning både inom såväl som utanför kommunens verksamheter ska fortsätta. För att möjliggöra detta är det centralt med samverkan med andra huvudmän, nämnder och föreningar.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Skapa förutsättningar att personer med funktionsnedsättning kan få ett arbete eller en sysselsättning inom kommunens verksamheter.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik. Fokusområde: Jobb och företagande	Fler personer med funktionsnedsättning har arbete eller sysselsättning.
Öka antalet dagliga verksamheter och sysselsättningsplatser inom fler arbetsområden utanför kommunens verksamheter.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik. Fokusområde: Jobb och företagande	Fler personer med funktionsnedsättning har arbete eller sysselsättning.

Tabell 10: Nämndens åtgärder till uppdrag: Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter.

Nämndens grunduppdrag

Omsorgsnämnden planerar och ansvarar för att det finns tillgång till bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att, utifrån nämndernas behov, anskaffa kostnadseffektiva boenden eller lokaler¹.

Omsorgsnämnden arbetar utifrån inriktningen i Uppsala kommuns gemensamma planering för boende och lokalförsörjning inom nämndens område (Bostads – och lokalförsörjningsplan för personer med funktionsnedsättning 2022–2026 med utblick till 2031, OSN-2021-00496).

Under 2020–2022 finns en särskild politisk satsning om att tillgodose bostad med särskild service LSS 9:9. Satsningen innebär ett tillskott om 88 miljoner kronor under perioden. För 2022–2024 avsätts ytterligare 30 miljoner kronor per år för att täcka behovstillskottet.

¹ Bostad med särskild service är det övergripande samlingsnamnet för alla bostäder enligt LSS 9:9, LSS 9:8 och SoL 5:7 som är utanför det ordinära hemmet.

Framtagande av bostads- och lokalförsörjningsplanen är koordinerat med beredningen av mål och budget 2022 med plan för 2023–2024 och syftet är att säkerställa att Uppsala kommun hanterar både dagens och framtidens utmaningar med behovet av bostäder för personer med funktionsnedsättning.

De åtgärder som genomförs utifrån bostads- och lokalförsörjningsplanen följs upp, revideras och redovisas årligen. Uppsala kommuns samtliga planer koordineras även med varandra för att skapa en sammanhållen och kontinuerlig process för kommunens planering.

Indikatorer

Indikator	2019	2020	2021	Mål	Jämförvärde	Källa
Färdigställda LSS-bostäder (platser i egen regi och entreprenad)		530	544	Öka	-	Bostads- och lokalförsörjningsplan (OSN-2021-00496)
Kvinnor		-	-			
Män		-	-			

Tabell11: Nämndens indikatorer till inriktningsmål: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Uppdrag 20: Utveckla samverkan avseende elever med stort stödbehov. (UBN, SCN och OSN)

Barn och unga med funktionsnedsättning behöver ofta individuellt utformat stöd för att nå kunskapsmålen i skolan. Omsorgsnämnden utvecklar arbetsformer i samverkan med utbildningsnämnden och socialnämnden för att ge ett sammanhållet stöd till barn och unga som behöver mer stöd än vad som ingår i skolans ansvar.

För att ungdomar ska få en tryggare övergång till daglig verksamhet från särskolan finns ett samarbete mellan myndigheten, egenregin och särskolerektorer. Det pågår även handledning av lärare i gymnasiesärskolan i samarbete med utbildningsförvaltningen.

En samordning kring arbetsplatslärande (APL) har påbörjats för att möjliggöra praktikplatser för elever i särskola.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla samarbetet med berörda nämnder för att ge ett sammanhållande stöd till elever med stort stödbehov.	Program för Uppsala kommuns barn och ungdomspolitik. Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Fokusområde Likvärdig skola	Elever med funktionsnedsättning når kunskapsmålen.

Tabell 12: Nämndens åtgärder till uppdrag: Utveckla samverkan avseende elever med stort stödbehov.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7

Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Uppdrag 23: Utveckla systematik genom exempelvis språkundervisning och språkmentorer för att säkerställa tillräckliga kunskaper i svenska språket för anställda med behov av det inom vård och omsorg.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Arbeta för språkutvecklande arbetsplatser i samverkan med arbetsmarknadsnämnden och äldrenämnden för att stärka kunskaper i svenska språket där behov finns.	Program för äldrevänlig kommun Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Förbättrat brukarbemötande och ökad patientsäkerhet.

Tabell 13: Nämndens åtgärder till uppdrag: Utveckla systematik genom exempelvis språkundervisning och språkmentorer för att säkerställa tillräckliga kunskaper i svenska språket för anställda med behov av det inom vård och omsorg.

Uppdrag 24: Utveckla samverkan för att säkerställa att rätt insatser ges till barn och unga i behov av stöd. (SCN och OSN)

Barn och unga ska få insatser enligt rätt lagstiftning och uppleva sömlösa övergångar från utredning till beslut, insats eller behandling. Omsorgsnämnden ska tillsammans med socialnämnden utveckla samverkan kring barn och unga i behov av stöd, så att samordnade, förbyggande och tidiga insatser ges.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Tillsammans med socialnämnden utveckla metoder och ett gemensamt arbetssätt i myndighetsutövningen.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Barn och ungdomspolitik	Säkerställa barn och unga med komplexa stödbehov får rätt stöd från rätt instans vid rätt tillfälle.

Tabell 14: Nämndens åtgärder till uppdrag: Utveckla samverkan för att säkerställa att rätt insatser ges till barn och unga i behov av stöd.

Uppdrag 26: Säkerställ hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering. (ÄLN, OSN och KTN)

Människors vardagssysslor och sociala umgänge sker alltmer med hjälp av den digitala tekniken. Den skapar nya marknads- och mötesplatser och ger en ökad frihet att vara verksam i och interagera oberoende av tid och rum. Samtidigt finns risk för ett digitalt utanförskap om inte alternativ finns för de kommuninvånare som inte har kunskap om, tillgång till eller aktivt väljer att inte ta del av ny teknik. Att vara digitalt exkluderad ger sämre förutsättningar för att leva ett bra liv.

Omsorgsnämnden ska tillsammans med äldrenämnden och kulturnämnden arbeta för att äldre personer och personer med funktionsnedsättning ska kunna

leva och åldras med hög livskvalitet genom att stärka förutsättningarna för social och digital gemenskap i hemmet och i samhället.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Stötta personer med funktionsnedsättning och äldre att använda digital teknik i aktiviteter i det dagliga livet.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning Program för äldrevänlig kommun	Ökad digital och social inkludering.

Tabell 15: Nämndens åtgärder till uppdrag: Säkerställ hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering. (ÄLN, OSN och KTN)

Uppdrag 27: Utreda och införa ett kommunalt bostadstillägg för personer med funktionsnedsättning i ordinärt boende. (OSN)

Personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att leva och bo i en bostad som är anpassad utifrån de egna behoven. Omsorgsnämnden ska utreda förutsättningar och villkor för att inrätta ett kommunalt bostadstillägg med syftet att kompensera för de merkostnader som funktionsnedsättningen medför i ordinärt boende. Utredningen ska även undersöka utformning och finansiering av ett kommunalt bostadstillägg i särskilda boenden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Utred möjligheten till att införa bostadstillägg för personer med funktionsnedsättning i ordinärt och särskilt boende.	Fokusområde: Trygghet	Personer med funktionsnedsättning har förutsättningar att leva och bo i erbjudna bostäder trots hög hyresnivå.

Tabell 16: Nämndens åtgärder till uppdrag: Utreda och införa ett kommunalt bostadstillägg för personer med funktionsnedsättning i ordinärt boende.

Nämndmål 2: Den kommunala hälso- och sjukvården ska vara samordnad, hälsofrämjande och finnas nära individen både geografiskt och digitalt.

Omsorgsnämnden ska erbjuda en god hälso- och sjukvård på lika villkor. Utgångspunkten är ett förebyggande och hälsofrämjande arbete i samverkan med regionen. Vården ska vara nära patienten både geografiskt, tillgängligt, digitalt och relationellt den ska även vara effektiv och kompetens och resurser ska nyttjas på bästa sätt.

Hälso- och sjukvården ska vara samskapande och utgå från personcentrerat arbetssätt vilket innebär att vården är sammanhållen och utgår ifrån varje persons förmågor, vilja och behov, där patienter och anhöriga involveras som jämlika partners och experter. Vården ska vara effektiv och utföras med rätt kompetens resurser ska användas på bästa sätt.

Hälso- och sjukvårdsprocesserna i Uppsala kommun ska kontinuerligt utvecklas för att möta förändringar, förväntningar och behov i befolkningen och säkra patientsäkerheten för den enskilde. Teknisk avancerad hälso- och sjukvård ska kunna bedrivas i individens hemmiljö, vilket förutsätter att hälso- och sjukvårdens processer utvecklas, både internt inom kommunen och i samarbete med Region Uppsala. För att kunna möta kommande utmaningar inom hälso- och sjukvården har Uppsala kommun ställt sig bakom målbilden Effektiv och nära vård 2030 samt

utveckling av vårdcentrum i länet. Detta förutsätter att omsorgsnämnden samarbetar internt inom kommunen och tillsammans med Regionen och övriga kommuner i länet för att uppnå målbilden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Skapa förutsättningar för utveckling och samordning av vårdcentrum, tillsammans med berörda nämnder och Region Uppsala.	Strategi för närvårdssamverkan 2021–2023. Regional utvecklingsstrategi (RUS)	Den hälso- och sjukvård som utförs är nära, effektiv och jämlik
Förtydliga hälso- och sjukvårdens innehåll, omfattning, kvalitet och effektivitet och möjliggöra jämförelser.		Patient- och kvalitetssäkrad hälso- och sjukvård.

Tabell 17: Nämndens åtgärder till nämndmål: Den kommunala hälso- och sjukvården ska vara samordnad, hälsofrämjande och finnas nära individen både geografiskt och digitalt.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Uppdrag 28: Utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala.

För att personer med funktionsnedsättning ska kunna vara delaktiga att utforma och påverka samhällsutvecklingen ska information utformas på ett sätt som alla kan ta del av och vara lättillgänglig. Det innebär att alla ska, så långt som möjligt, vara delaktiga i de beslut som fattas och att information och kommunikation anpassas och är tillgänglig för individen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Bidra till ökad kännedom hos nämnder och bolag om <i>Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning</i> .	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Program för mänskliga rättigheter.	Ökad delaktighet och inflytande.
Tillsammans med berörda nämnder (SCN, UBN, AMN och PBN) samordna behov av socialt stöd.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Program för mänskliga rättigheter.	Det är enkelt för personer med funktionsnedsättning att komma i kontakt med kommunen och hitta rätt information, vilket bidrar till ökad trygghet.

Tabell 18: Nämndens åtgärder till uppdrag: Utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala.

Indikatorer

Nedanstående indikatorer berör omsorgsnämnden och är hämtade från Mål och budget 2022 med plan för 2023–2024.

Indikator	2019	2020	2021	Mål	Jämförvärde	R9
Brukare inom daglig verksamhet som alltid trivs på sin dagliga verksamhet, andel	87	88			öka	87
Kvinnor	-	-				
Män	-	-				
Brukarbedömning gruppbostad LSS- brukare som alltid trivs hemma, andel	80	81			Öka	84
Kvinnor	-	-				
Män	-	-				
Brukarbedömning med särskild service SoL – Brukare som alltid trivs hemma, andel	69	73			Öka	73
Kvinnor	-	-				
Män	-	-				

Tabell 19: Nämndens indikatorer till inriktningsmål: Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Uppdrag 29: Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken. (KS, UBN, ÄLN, OSN, KTN, SCN och AMN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Utifrån analys nuläge och framtida behov genomföra kompetensförsörjningsplanering.	Riktlinjer för kompetensförsörjning Arbetsgivarpolicyn för medarbetarskap, ledarskap, samt arbetsmiljö och samverkan.	En strategiskt och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning.

Tabell 20: Nämndens åtgärder till uppdrag: Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken.

Uppdrag 30: Stärka arbetet med hälsofrämjande arbetsätt och ett hållbart arbetsliv.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Skapa förutsättningar för förutsägbara och trygga arbetsförhållanden.	Arbetsgivarpolicy Riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljö	Ett hållbart medarbetarengagemang och välmående chefer och medarbetare.

Tabell 21: Nämndens åtgärder till uppdrag: Stärka arbetet med hälsofrämjande arbetsätt och ett hållbart arbetsliv.

31. Öka kompetensen hos medarbetare inom LSS genom att utreda och genomföra en pilotsatsning med utbildning inom stödpedagogik. (OSN och AMN)

För att öka kompetensen hos medarbetare som arbetar inom nämndens verksamheter kommer kompetenshöjande insatser och vidareutbildning erbjudas.

Omsorgsnämnden ska samarbeta med arbetsmarknadsnämnden, akademien och andra utbildningsinstitutioner för att bidra till utveckling av yrkeshögskoleutbildning och utbildning av specialpedagoger med inriktning på LSS och socialpsykiatri.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Genom samverkan möjliggöra att fler medarbetare har undersköterskeutbildning eller en stödpedagogisk yrkeshögskoleutbildning.	Arbetsgivarpolicyn för medarbetarskap, ledarskap, samt arbetsmiljö och samverkan.	Medarbetare har kompetens att utföra arbetsuppgifter inom vård- och omsorgsområdet samt administrativa, sociala och stödpedagogiska uppgifter.

Tabell 22: Nämndens åtgärder till uppdrag: Öka kompetensen hos medarbetare inom LSS genom att utreda och genomföra en pilotsatsning med utbildning inom stödpedagogik.

Kommungemensamt nämndmål 1: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv

Chefer och medarbetare ska uppmuntras till en hälsosam livsstil. Kommunens arbetsmiljöarbete ska i första hand vara hälsofrämjande och förebyggande. Antalet medarbetare med upprepad korttidssjukfrånvaro ska minska. Systematik och väl fungerande rutiner är en garant för att kommunen ska kunna säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö för alla chefer och medarbetare. God organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö utvecklas genom en löpande dialog mellan chefer och medarbetare.

Alla medarbetare är medledare när det kommer till sin egen arbetsmiljö och arbetssituation. Medledarskap står för det ansvar för arbetsmiljö och arbetssituation som varje medarbetare, oavsett roll, har.

Nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och arbetsmiljöarbetet i verksamheten, och säkerställa att en returnering av arbetsmiljöuppgifter kan hanteras på ett bra sätt.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Öka förståelsen för det gemensamma uppdraget.	Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap, samt arbetsmiljö och samverkan.	Organisationskulturen den kännetecknas av tillit i hela styrkedjan.

Tabell 23: Nämndens åtgärder till nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv

Kommungemensamt nämndmål 2: Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling och medledarskap

I en utmanande omvärld med stort förändringstryck och höga förväntningar från kommuninvånare, organisationer, näringsliv, besökare och medarbetare har kommunkoncernens chefer ett komplext uppdrag. Ledarskapet ska stimulera medarbetare till aktivt medskapande och chefen ska tillsammans med sina medarbetare förändringsleda, driva förbättringsarbete och skapa förutsättningar för verksamhetsutveckling.

Kommunkoncernens värdegrund är den gemensamma utgångspunkten för både chefer och medarbetare i arbetet med förändring, förbättring och utveckling. Kommunstyrelsen arbetar vidare med Uppsala kommuns värdegrund om att arbeta tillsammans för att öka förmågan att arbeta tillsammans med kommuninvånare och näringsliv.

Kommunen ska arbeta långsiktigt och strukturerat med chefs- och ledarutveckling och ha tydliga processer för kompetensförsörjning, ersättningsplanering, rekrytering och karriäromställning för chefer och ledare. Introduktionen av nya chefer ska ha hög kvalitet och alltid övergå i en individuell utvecklingsplan.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Skapa förutsättningar så att chefer på alla nivåer ska kunna stimulera medarbetare till medledarskap och aktivt medskapande.	Arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap, samt arbetsmiljö och samverkan.	Ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap.

Tabell 24: Nämndens åtgärder till nämndmål: Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling och medledarskap.

Budget 2022

Beslutad budgetram 2022 för omsorgsnämnden är 1 841 mnkr (1 771 mnkr 2021) vilket innebär att nämnden får 70 mnkr mer netto i kommunbidrag (budgetram) mot i år (+ 4 %). Nämndens effektiviseringskrav för 2022 är 1 procent för den del som inte är LSS-verksamhet. Utöver budgetramen har nämnden också för 2022 möjlighet att nyttja en rad statsbidrag däribland ”Säkerställa en god vård och omsorg om äldre personer” om c a 7 mnkr. Detta statsbidrag ingick i nämndens budgetram för 2021 men är exkluderat från budgetramen för 2022.

Fördelning av budgetramen totalt mellan nämndens olika verksamheter framgår enligt nedan från 2020 till 2022.

Budgetram för 2020–2022 per verksamhet

Omsorgsnämnden, mnkr	Budgetram 2022	Budgetram 2021	Förändring i ram 2021-2022	Budget 2020
Politisk verksamhet	2,4	2,4	1,1%	2,4
Öppna insatser	34,1	33,7	1,1%	33,4
Ordinärt boende, funktionsnedsättning	175,1	172,3	1,6%	170,9
Ordinärt boende, äldre	7,9	7,7	3,0%	7,5
Särskilt boende, funktionsnedsättning	181,2	179,1	1,1%	180,7
Särskilt boende, äldre	73,7	73,1	0,9%	69,8
Insatser enligt LSS, assistansersättning enl SFB och	1 367,1	1 302,2	5,0%	1 242,2
Summa kommunbidrag	1 841,4	1 770,5	4,0%	1 706,9

Kolumnerna ovan (från vänster) visar ny budgetram för 2022 per verksamhet samt föregående års budgetramar. Som framgår av tabellen ökar ramen mer för insatser inom LSS vilket beror på utökning av ram för politisk satsning.

Nämndens driftbudget

Nämnd (systemledare)			
Belopp i miljoner kronor	Beslutad		
	budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022
Taxor och avgifter exkl. egen nämnd	14	15	14
Statsbidrag	51	73	54
Försäljning verksamhet andra kommuner samt övriga externa intäkter	7	4	8
Övriga kommuninterna intäkter		4	
Summa intäkter	72	95	76
Lämnade bidrag	-106	-118	-112
Köp av huvudverksamhet inom egen nämnd	-825	-809	-836
Köp av huvudverksamhet externa utförare	-663	-662	-672
Övriga kostnader	-208	-212	-236
Avskrivningar			
Summa kostnader	-1801	-1801	-1838
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader			
Summa nettokostnader	-1729	-1706	-1762
Kommunbidrag			
Politisk verksamhet (1)	2	2	2
Infrastruktur, skydd m.m. (2)			
Fritid och kultur (3)			
Pedagogiska verksamheter (4)			
Vård och omsorg (5)	1769	1769	1839
Särskilt riktade insatser (6)			
Affärsverksamhet (7)			
Kommunledning och gemensam verksamhet (8)			
Summa kommunbidrag	1771	1771	1841
Resultat	41	64	62

Nämnd (egen regi)			
Belopp i miljoner kronor	Beslutad		
	budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022
(Taxor och avgifter)			
Statsbidrag		12	3
Försäljning verksamhet andra kommuner samt övriga externa intäkter	102	96	96
Nämndinterna intäkter	835	820	846
Övriga kommuninterna intäkter	16	14	15
Summa intäkter	953	943	960
Personalkostnader	-836	-829	-865
Lokalhyror	-65	-67	-67
Övriga kostnader	-92	-103	-89
Avskrivningar	-1	-1	-1
Summa kostnader	-995	-1000	-1038
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader			
Resultat	-41	-57	-62

Nämndens investeringar

Investeringsramen uppgår till 1,6 mnkr. Större delen av de planerade investeringarna utgörs av nya inventarier.

Belopp i miljoner kronor	2022
Pågående	
Nya objekt	1,6
Summa	

Bilaga 1 Styrdokument

I denna bilaga finns en sammanställning av de politiskt beslutade planer och program som innehåller åtgärder riktade till omsorgsnämnden.

Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik 2018–2022	Arbetsmarknadsförvaltningen
Avfallsplan 2014–2022	Uppsala vatten
Bostads- och lokalförsörjningsplan för personer med funktionsnedsättning 2022–2026 med utblick till 2031	Vård- och omsorgsförvaltningen
Bredbandsprogram	Stadsbyggnadsförvaltningen
Drogpolitiskt program	Socialförvaltningen
Elitidrottsprogram och handlingsplan	Stadsbyggnadsförvaltningen
Energiprogram 2050	Kommunledningskontoret
Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun	Kommunledningskontoret
Handlingsplan för Gottsundaområdet 2021–2030	Kommunledningskontoret
Program och handlingsplan för lokal överenskommelse mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun 2018–2023	Kommunledningskontoret
Idrott- och fritidspolitiskt program	Stadsbyggnadsförvaltningen
Kulturpolitiskt program och handlingsplan	Kulturförvaltningen
Landsbygdsprogram och handlingsplan 2017–2023	Stadsbyggnadsförvaltningen
Program för krisberedskap 2020–2023 och handlingsplan för trygghet och säkerhet	Kommunledningskontoret
Miljö- och klimatprogram 2014–2023	Kommunledningskontoret
Näringslivsprogram 2018–2022 och handlingsplan	Kommunledningskontoret
Policy för digital transformation	Kommunledningskontoret
Program och handlingsplan för äldrevänlig kommun	Vård- och omsorgsförvaltningen
Riktlinje för kontroll och uppföljning för kommunalt finansierad verksamhet.	Kommunledningskontoret
Program och handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Vård- och omsorgsförvaltningen
Program och handlingsplan mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer	Socialförvaltningen
Program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik	Kommunledningskontoret

Bilaga 2 Uppföljningsplan

Inledning

Förtroendevalda i omsorgsnämnden har ansvar för att fördela resurser och styra nämndens verksamhet. I ansvaret ligger också att redovisa och föra dialog med kommuninvånarna om hur skattemedlen används och vilka kvalitativa resultat som uppnås.

Uppföljningsarbete är en del av omsorgsnämndens underlag för utveckling och ett verktyg att följa upp beslut. Det är också till för att säkerställa att offentligt finansierade verksamheter använder tilldelade medel på ett korrekt sätt utifrån kommunfullmäktiges *Riktlinje för kontroll och uppföljning av kommunalt finansierad verksamhet*. Uppföljningen ska således säkerställa att nämnden erhåller tjänster utifrån ställda krav i avtal och uppdrag och att det råder konkurrensneutralitet mellan utförarna inom både offentlig och enskild regi.

Uppföljningen ska också visa på om verksamheterna styr i avsedd riktning och säkerställa att utveckling sker i enlighet med politiska beslut och viljeinriktningar.

Med en uppföljningsplan tydliggörs vad som ska följas upp, hur, av vem och med vilken regelbundenhet. Utifrån uppföljningsplanen arbetar vård- och omsorgsförvaltningen fram en strategi för årets uppföljningar, i vilken det framgår mer specifikt hur uppföljningar kommer att genomföras. Urval av verksamheter styrs bland annat av avtalens giltighetstid, optionsförlängningar, tidigare erfarenheter, synpunkter och behov av uppföljning vid övertagande eller uppstart av ny leverantör.

Andel uppföljningar av omsorgsnämndens avtal fördelas inom de olika verksamhetsområden som nämnden ansvarar för. I strategin definieras även fokusområden och målsättningar med kommande års uppföljningar.

Den uppföljningsplan som nämnden beslutar om är offentlig medan förvaltningens strategi för uppföljningar betraktas som ett arbetsmaterial.

Nämndens uppföljning

Omsorgsnämndens uppföljning innefattar uppföljning av omsorgsnämndens planer och budget, verksamhetsövergripande och avtalsspecifik uppföljning, uppföljning av egenregin, händelsestyrd uppföljning och uppföljning av insatser från civilsamhället.

Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning är utgångspunkten för nämndens kvalitetsuppföljning och Socialstyrelsens metod Öppna Jämförelser utgör en del av metodutvecklingen.

Omsorgsnämndens verksamhetsplan och internkontrollplan

Omsorgsnämndens verksamhetsplan och internkontrollplan följs upp tertialvis. Vid varje delårsuppföljning och vid årsbokslutet bedömer nämnden i vilken mån

den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges inriktningsmål, kommunfullmäktiges uppdrag och nämndens egna mål.

Uppföljning av planer och budget sker, enligt riktlinje för intern kontroll, riktlinje för riskhantering och riktlinje för nämndernas och bolagens verksamhetsplanering och uppföljning, digitalt i riskregister och mall för egenkontrollplan i IT-systemet Hypergene.

Ekonomisk uppföljning

Nämnden följer upp sitt ekonomiska läge kontinuerligt under året och redovisar ett periodiserat resultat månadsvis. Detta innebär att nämnden varje månad jämför det ackumulerade resultatet mot budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat, ska nämnden besluta om åtgärder.

Nämnden följer även ekonomiska trender och genomför ekonomisk uppföljning på övergripande nivå. Exempel på ekonomisk uppföljning är, granskning av fakturor, löpande uppföljning av volymförändringar samt löpande uppföljning av indikatorer och nyckeltal.

Avtals- och uppdragsuppföljning

Omsorgsnämnden har som huvudman rätt till insyn i hur utförare utför sitt, av kommunen, fastställda uppdrag. Vidare har även allmänheten rätt till insyn i hur verksamheten utförs (Kommunallagen, 1991:900; Socialtjänstlagen, 2001:453). Avtalsuppföljning är ett verktyg för vård- och omsorgsförvaltningen i Uppsala kommun att säkerställa att utförare inom omsorgen utför sitt uppdrag i enlighet med de avtal som tecknats mellan utföraren och kommunen. En avtalsuppföljning är också ett arbetssätt för vård- och omsorgsförvaltningen att säkerställa en god kvalitet i omsorgen men också en metod för att kartlägga omsorgens förbättrings- och utvecklingsområden.

Efter sammanslagningen av tidigare äldreförvaltningen och omsorgsförvaltningen har ett arbete påbörjats med metodutveckling av nämndens uppföljningsstrategi. Denna utveckling kommer att kunna beröra såväl metodik av uppföljningen samt vilka typer av uppföljningar som framgent kommer att behöva ske för att säkerställa att externa utförare levererar enligt gällande avtal och att den egna regin arbetar enligt den kvalitetsnivå som nämnden har beslutat om.

Tjänsteleverans på verksamhetsnivå följs upp och granskas utifrån de krav som reglerar åtagandet/avtalet i form av verksamhetens innehåll och kvalitet. Där mäts kvalitet utifrån ställda krav i avtalet, bland annat genom kontroll av bemanning, kompetens, tillgänglighet, brukardelaktighet och kultur- och fritidsaktiviteter.

Avtalsspecifik uppföljning ger, förutom kontroll av kvalitet i verksamheten, en insikt i hur upphandlingen har fallit ut och om krav i avtal behöver stärkas i nästkommande upphandling.

Efter en entreprenadupphandling sker uppföljning via dialogmöte inom tre månader efter övertagandet med utföraren. På så sätt försäkras sig nämnden om att utförarna har kommit igång och arbetar på det sätt som förväntas. Dialogmötet syftar även till att skapa en ömsesidig förståelse och förebygga

onödiga missförstånd och problem under avtalstiden. Syftet är att det ska leda till en lärandeprocess vilket kan bidra till effektivare och bättre leveranser.

Uppföljningsmetoderna kan se olika ut beroende på vilken typ av avtal (entreprenadupphandling, ramavtal eller avtal enligt Lag om valfrihet (LOV) som följs upp. Hur uppföljningar sker definieras i förvaltningens strategi för uppföljning.

Uppföljningar för entreprenadupphandlingar sker tre gånger per avtalsperiod. För utförare inom LOV avseende daglig verksamhet sker uppföljningar två gånger per avtalsperiod. Uppföljning av nämndens ramavtal ser olika ut beroende på om nämnden avropar enstaka platser eller hela enheter. I de fall där nämnden avropat flertalet av platserna på enheten följs ramavtalet upp minst en gång per avtalsperiod.

Hälso- och sjukvård

Omsorgsnämnden ansvarar för att hälso- och sjukvårdsinsatser bedrivs patientsäkert och evidensbaserat inom nämndens ansvarsområde. För att stärka detta finns framarbetade styrdokument som reglerar ansvarsfrågan 6dels den interna dels mellan Uppsala kommun och Region Uppsala.

Vårdgivare med hälso- och sjukvårdsansvar upprättar årligen en patientsäkerhetsberättelse. Den beskriver hur verksamheten har arbetat för att identifiera, analysera och minska riskerna i vården. Patientsäkerhetsberättelsen redogör även för de resultat som uppnåtts under året och sammanställs i början av nästkommande år. Förvaltningens medicinskt ansvariga sjuksköterska ansvarar för att årligen upprätta en patientsäkerhetsberättelsegällande den hälso- och sjukvårdsverksamhet som avser egen regi.

En extern kvalitetsgranskning av läkemedelshantering i verksamheterna genomförs årligen, resultatet av denna används för verksamhetsutveckling.

Uppföljning av insatser från civilsamhället

Omsorgsnämnden ska i enlighet med den lokala överenskommelsen mellan Uppsala kommun och föreningslivet föra dialog och samverka med det civila samhället. Syftet är att synliggöra och stärka ideella organisationers självständighet och oberoende samt utveckla möjligheter för ideella organisationer att utgöra en viktig aktör inom omsorgsnämndens verksamhet.

Idéburet och offentligt partnerskap (IOP)

Uppföljning av de föreningar som nämnden ingått IOP med sker 2–4 gånger per år. Vid dialogmöten diskuteras utförandet av tjänsten, de ekonomiska förutsättningarna och utvecklingsfrågor.

Föreningsbidrag

Omsorgsnämnden beslutar årligen om fördelningen av föreningsbidrag, inom ramen för de medel som fastställts i Mål och budget. Föreningsbidragen ses som

ett medel att stimulera funktionshinderföreningar till aktiviteter som kompletterar omsorgsnämndens uppgifter och syften. Uppföljning av föreningar sker vid ansökan eller nyansökan om bidrag. I samband med detta ombeds föreningarna bland annat redovisa verksamhetsberättelse och antal deltagare i föreningen.

Uppföljning av program

Program för full delaktighet

Omsorgsnämnden är uppföljningsansvarig för kommunens program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Uppföljning av programmet görs genom granskningar och analys av nämndernas verksamhetsplaner och bolagens affärsplaner.

Återkoppling och rapportering till nämnd

Strategisk planering av uppföljning samt återkoppling av resultat inom omsorgsnämndens ansvarsområde rapporteras till nämnd vid fyra planerade tillfällen under året.

Uppföljningsplan redovisas årligen och fastställs i samband med nämndens verksamhetsplan och budget i december.

Två lägesrapporter med återkoppling av resultat från förvaltningens olika typer av uppföljning sker via presentationer på nämndens sammanträden under året.

Sammanställning och analys av årets uppföljningar rapporteras till omsorgsnämnden genom en årsrapport, i samband med årsboks slut av verksamhetsplan och budget.

Vid ett av dessa fyra tillfällen redovisas även patientsäkerhetsberättelsen från egen regi.

Händelsestyrd återrapportering av uppföljningsresultat hanteras i särskild ordning beroende på ärendets allvarlighetsgrad.